

3. НАДС. Досвід країн-кандидатів на членство в ЄС щодо інституційної спроможності та реалізації державної політики європейської інтеграції. 2022. 48 с. URL: <https://surl.li/ixqzlo>

4. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 р. № 2411-VI (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>

5. Лотюк О. С. Громадянське суспільство як чинник євроінтеграції в Україні. *Право і громадянське суспільство*. 2013. № 1. С. 70–78.

6. Костенко А. М. Вплив інститутів громадянського суспільства на євроінтеграційні процеси України. Суми: Сумський державний університет. 2018. 411 с. URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=SuSDU.BibRecord.704904>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-91>

Нереп О. Б.,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В КОМУНІКАТИВНИХ ПРАКТИКАХ УКРАЇНСЬКИХ БЛОГЕРІВ

Сучасний український медіапростір є активним майданчиком формування нових ціннісних, мовних і культурних орієнтирів, що безпосередньо пов'язані з євроінтеграційними процесами. Блогери – як впливові суб'єкти цифрової комунікації – відіграють значну роль у трансляції європейських цінностей, демократичних принципів, культури толерантності та міжкультурного діалогу. Їхня мовнокомунікативна поведінка відображає зміни у суспільній свідомості, формує нову модель публічного дискурсу, зорієнтовану на прозорість, відповідальність, етичність і відкритість до європейського культурного простору.

Актуальність дослідження зумовлена потребою осмислення того, яким чином євроінтеграційні цінності реалізуються у комунікативних стратегіях українських блогерів, які мовні та дискурсивні маркери сигналізують про орієнтацію на європейську модель комунікації, а також як змінюється мовна культура онлайн-простору під впливом європейських гуманітарних практик.

Метою розвідки є з'ясувати особливості втілення євроінтеграційних тенденцій у комунікативних практиках українських блогерів, визначити їхні ключові стратегії, мовні маркери та ціннісні орієнтири, що відображають рух українського цифрового дискурсу в бік європейських стандартів комунікації.

Важливим аналітичним підґрунтям для дослідження блогосфери є концепція дискурсивних практик (пор. [Бойченко]), відповідно до якої комунікація відображає владні, соціальні та ідеологічні відносини у суспільстві. Блогер як комунікативний суб'єкт у цьому контексті постає медіатором між суспільними цінностями та індивідуальним мовним досвідом. Його дискурс формує нові норми публічної мови, які значною мірою детерміновані європейськими комунікативними стандартами.

Теоретичним підґрунтям є також принципи Європейської хартії регіональних мов або мов меншин і Загальнополітичної рекомендації Європейської комісії проти расизму та нетерпимості № 15, у яких наголошується на важливості багатомовності, культурної толерантності та мови як чинника єдності європейського простору. Ці документи визначають нормативно-ціннісний вектор, у межах якого розвиваються і мовна політика України, і сучасні цифрові комунікативні практики.

Євроінтеграційні тенденції виявляються насамперед у прагненні українських блогерів до комунікативної прозорості, достовірності, персональної відповідальності та діалогічності. Такі риси узгоджуються з європейською моделлю медіакомунікації, де пріоритетними є довіра до мовця, орієнтація на спільні цінності та дотримання принципів ненасильницького спілкування (*non-violent communication*).

Європейська комунікативна культура ґрунтується на таких принципах, як етичність, прозорість, толерантність, відповідальність, партнерський тип комунікації та орієнтація на цінність людської гідності. Ці риси поступово стають частиною мовної поведінки українських блогерів, які адаптують європейські стандарти до локального культурного контексту. Унаслідок цього формується новий тип публічного мовлення, для якого характерні емпатійність, інклюзивність і ціннісна насиченість.

Європеїзація мовлення блогерів насамперед виявляється в лексичному рівні, зокрема у виборі нейтральної, позитивної, емпатійної лексики, униканні стигматизуючих або дискримінаційних слів. Для блогерів, орієнтованих на етичне спілкування, характерна мовна свідомість: уважне ставлення до значення й конотації слів, відмова від ворожої чи образливої риторики.

Типові лексичні маркери європейського дискурсу:

– слова з позитивною семантикою: *співпраця, повага, розвиток, взаєморозуміння, підтримка, солідарність, спільнота*;

– інклюзивні звертання: *друзі, колеги, ми всі, кожен і кожна, наша спільна справа*;

– формули підтримки й взаємодії: *дякую за думку, поговорімо про це разом, ваша позиція важлива, ділимося досвідом*.

Так, у блозі «Ukrainer» часто трапляються лексеми на позначення спільнотності й культурного діалогу (*єдність, спільний простір, взаємне збагачення культур*). У контенті «Свідомі» чи «Happy Mind» домінує позитивна емоційна лексика (*дбайливо, з любов'ю, підтримаймо одне одного*), що створює тон довіри й гуманності.

На граматичному рівні європейський тип комунікації реалізується через вживання інклюзивних форм, уникання імперативності й домінантних конструкцій. Блогери віддають перевагу формам спільної дії (*ми можемо, варто спробувати, запрошуюю приєднатися*) замість наказових чи категоричних (*зроби, мусиш, треба негайно*).

Характерним є також зменшення дистанції між мовцем і аудиторією через:

– використання першої особи множини (*ми, наш, разом, давайте подумаємо*);

– побудову питальних конструкцій (*як ви думаєте?, а що для вас означає турбота?*);

– синтаксичну простоту, короткі фрази, ритмічну подачу, що відповідає принципу прозорості й доступності.

Європейський *tone of voice* в українській блогосфері характеризується такими домінантами:

– емпатійність – прояв щирості, розуміння й підтримки (*Мені важливо почути вашу думку, Ця історія може відгукнутися кожному з нас*);

– раціональність і поміркованість – аргументоване подання фактів без емоційного тиску (*Звернімося до джерел, Проаналізуймо разом*);

– діалогічність – запрошення до обговорення, запитання, відкритість до альтернативних поглядів;

– автентичність – природність, відсутність надмірної офіційності чи рекламної риторики.

У комунікації блогів «The Ukrainians», «Суспільне Культура», «ШоТам» *tone of voice* поєднує професійність із людяністю, раціональність із теплом. Це створює емоційний баланс, типовий для європейського публічного дискурсу, у якому етика і стиль невіддільні.

На прагматичному рівні блогери демонструють повагу до приватності, відповідальність за слово, недопущення *hate speech* і дезінформації.

Європейський тип комунікації передбачає перевірку джерел; маркування оцінних суджень (*на мою думку, мені здається*); визнання різних точок зору без дискредитації опонента.

Так, блог «Загін кіноманів», попри гумористичний формат, не допускає мови ворожнечі у своїх обговореннях, а блогер Віктор Мандзяк постійно подає покликання на джерела, звідки він черпає інформацію.

Отже, мовні та стилістичні маркери європейської комунікативної культури в українських блогах реалізуються на всіх рівнях – від лексичного до прагматичного. Вони виявляються у поміркованості, відкритості, інклюзивності, етичності, орієнтації на діалог і спільну відповідальність. Саме ці характеристики стають індикаторами євроінтеграційної трансформації мовної поведінки, що відображає загальний культурний і ціннісний поступ українського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Бойченко М. Соціальні теорії і дискурсивні та недискурсивні соціальні практики: освітня проба. *Філософська думка*. 2020. № 5. С. 23–40.

2. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_014#Text

3. Загальнополітична рекомендація Європейської комісії проти расизму та нетерпимості № 15: протидія мові ворожнечі. URL: <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-15-on-hate-speech-ukrainian-tran/1680a11674>